

Slovenska univerza
za tretje življenjsko obdobje
e-novice

Univerza za tretje življenjsko obdobje **36** let

Pozabite na včeraj

Pozabite na jutri

Živite danes

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

»Comeback« študijskih skupin ... Slovenska UTŽO je znova odprla svoja vrata Ljubljana, maj 2020

V času osamitve smo se ukvarjali z vsemi podpornimi dejavnostmi; z organizacijo izobraževanja na daljavo, s simuliranjem rešitev za delovanje univerze; preučevali smo rešitve, ki so jih sprejele izobraževalne organizacije po Evropi, sprejemali klice, svetovali po telefonu in elektronski pošti, bili v stiku z animatorji študijskih skupin. Nudili smo tehnično pomoč študentom in mentorjem pri uvajanju spletnega izobraževanja, sodelovali z Biotehniško fakulteto Univerze v Ljubljani v projektu o zdravem načinu življenja, lajšali smo psihološke stiske in anksioznost nekaterih, oblikovali besedila za nacionalne partnerje in njihove publikacije, prevajali, pisali kolumne, sprejemali novinarje, snemali radijske oddaje, oblikovali lepake. Vodili in pisali smo evropske projekte, se izobraževali (nikoli ni dovolj zgodaj in nikoli ni prepozno); pisali smo učbenike in snemali filme za evropske projekte; pripravljali program za DANET, evropsko združenje za izobraževanje starejših, ki združuje obdonavske države. S peresom smo nasprotovali stigmatizaciji starejših, vodili prostovoljske dejavnosti in še marsikaj.

Več: <https://mojaleta.si/Rubrika/Moje-ucenje>

<https://radioprvi.rtvsllo.si/2020/05/storz-193/>

Digitalizacija za dejavno staranje
Ulm, Ruse, Temišvar, Beograd, Ljubljana, Zagreb
6. junij 2020

Združenje DANET (Slovenska UTŽO je njegova ustanovna članica) pripravlja mednarodno konferenco *Caring and Sharing* (slov. Skrbimo in delimo med seboj), seveda ne v Ulmu, kot je bilo načrtovano, marveč na spletu. Člani upravnega odbora obdonavskega združenja DANET so pregledali svoje opravljeno delo, da bi se navdihnili drug ob drugem. Zbrali so nekaj zamisli za prihodnje projekte. Zdaj, v virusnih časih, Evropa potrebuje podporo državljanov evropskih držav v obliki dobrih projektov z izrazito nadnacionalno evropsko vsebino in razsežnostmi. Nekaj tem izstopa na področju izobraževanja starejših: delna digitalizacija izobraževanja starejših in vprašanja multimodalnega učenja, premagovanja mentalnih ovir tistih, ki vstopajo v tovrstno izobraževanje, izvajanje umetnostnih/digitalnih delavnic po spletu, participacija udeležencev konference na spletu. Odločili smo se za prikaz življenja v času koronavirusa - na Slovenski UTŽO smo že prej poskusno naredili Pismo sami sebi ... na pobudo prof. dr. Nives Ličen. Večji del srečanja upravnega odbora so udeleženci posvetili različnim načinom povezovanja med konferenco in prevajanja na daljavo, s pomočjo webinarjev, opremljeni s kanalom za povratne reakcije. Reakcije po e-pošti, Rocket.Chat-u, kanalu YouTube (pri tem je seveda potrebno imeti račun Google). Projekt *Gesund Älteren* (slov. Starati se zdravo) tako uporablja orodje EduPad.

Še Pepelka bi ga z veseljem obula

Drobna pozornost sočloveku ali družbeno angažirana umetnost študijske skupine za keramiko?

Ljubljana, maj 2020

Jakopičevo sprehajališče, razstavni prostor na prostem, glavni del ljubljanske Plečnikove promenade, s katero je arhitekt posegel v urbanistično ureditev Lattermanovega drevoreda, je sredi zdravstvene krize oživela razstava študijskega krožka za keramiko (mentorica Lučka Šičarov). Študijski krožek je sklenil Ljubljančanom podariti nekatere svoje izdelke, podobe uporabnih predmetov. Vzdolž Jakopičevega sprehajališča v Tivoliju so v stalnem razstavnem prostoru na prostem člani študijskega krožka razprostrli keramične torte in še marsikaj. Videti je, da so jih Ljubljančani radi »pojedli«, kajti za njimi je ostal le pritrdilni lepilni trak, kar je vsekakor veliko priznanje keramičnim ustvarjalcem.

»Comeback« študijske skupine Trgi, ulice in stavbe okoli nas

Razstava *Mladi smo in živi* v Cankarjevem domu, prizorišče povratka študentov UTŽO Ljubljana, maj 2020

100 let ljubljanske šole za arhitekturo. Plečnik je začel s pedagoškim delom leta 1921, šolo pa je zaznamoval z osebno karizmo in metodo poučevanja, ki jo je spoznal kot učenec Otta Wagnerja na dunajski Akademiji lepih umetnost. Šolo si je zamislil v obliki delavnic ali ateljejev, v katerih študenti in profesorji skupaj izkušajo celoten proces načrtovalskega dela. Takšen način poučevanja, kjer v seminarjih sodelujejo študenti različnih generacij, je ostal posebnost ljubljanske šole za arhitekturo do danes. Po letu 1945 je vpliv na šoli prevzela mlajša generacija arhitektov, Edvard Ravnikar, Edo Mihevc, Marjan Mušič, Boris Kobe, Niko Kralj idr. Ravnikar je kot osrednja osebnost slovenske arhitekture modernizma postavil temelje sodobnega urbanizma in oblikovanja kot dodatni področji študija arhitekture. Zahvaljujoč kvaliteti študija, ki se je kazala tudi z uspehi najvidnejših diplomantov, se je že v šestdesetih letih v tedanji Jugoslaviji, pa tudi v tujini, dokončno uveljavil termin »ljubljska šola za arhitekturo«.

Sporočajo iz Katalonije. Še eno evropsko priznanje skupnemu ustvarjanju Reus, maj 2020

Španska nacionalna agencija proglašaja projekt LearnersMot Slovenske UTŽO in partnerjev za dobro prakso. Projekt LearnersMot smo posvetili vprašanju primarne motivacije malo izobraženih in malo usposobljenih starejših odraslih za učenje.

Več: <http://www.learnersmot.eu/online-course-start.php>

Vir: Edward Seago, 1974. Ulica v Alfami.

Alfama bo morala počakati. Filmska šola se je odvila na spletu Lizbona, Ljubljana, maj 2020

Z evropskimi partnerji smo se nazadnje v živo srečali v Ljubljani na izobraževanju o vizualni pismenosti in dokumentarnih filmih. Tokrat pa smo v projektu SPIDW, ki spodbuja digitalizacijo izobraževanja starejših, posneli prve filme s področja mikrosociologije vsakdanjega življenja (zajtrk v evropskih državah). V Ljubljani, kar pri Figovcu, smo te dni na prenosnem računalniku sledili strukturiranemu filmskemu izobraževanju (AidLearn). Eduardo Amaro nas je uvedel v produkcijo in post-produkcijo filmov - umetnosti, ki povezuje podobe in zvok v močna sporočila; pomembni so bili svetloba, zorni koti kamere, pogled gledalca. Vsak programski modul so spremljali odlomki iz izbranih filmov. Prepoznavali smo filmsko pripoved, junake, hudobneže, intrigo in nazadnje, Covidu-19 in geografski razdalji navkljub, posneli več kratkih filmov. Gledali pa smo *Resnično zgodbo* (angl. *The Straight Story*) Davida Lyncha, *Casablanca*, *Nebrasko*. Srečali smo se z animiranimi filmi, kot je *French Roast*, in s poučnim filmom *Evan*. Film mora imeti zgodbo, ki jo ustvarjajo vsi elementi; svetloba, zvok, glasba, kamera, ki mora biti v pravi višini, filmski plani, barve. Svetle, mehke barve, svetloba nas veselijo, temne barve spremljajo žalost, pomanjkanje svetlobe naredi pripoved grozljivo. Film brez ljudi in živali ustvari značilno razpoloženje.

Več: <https://www.youtube.com/watch?v=UBlgey8-TVA>

Kultura za zidovi domov za starejše širi njihov doživljajski prostor in krepi teritorialni kapital - primer Doma Kolezija Ljubljana, april 2020

Domovi za starejše so zadnje čase pod negativnim drobnogledom. V domovih, kjer sredstev primanjkuje, kjer dobro izobraženih zaposlenih ni dovolj, bi si želeli, da bodo kljub vsemu naši ostareli sorodniki deležni nadvse individualizirane pozornosti, tudi v času Covid-19, ko so bili brutalno ločeni od svoje družine. Iz inozemstva poročajo, da so nekateri, ločeni od svojcev, celo prenehali jesti in tako povzročili lastno smrt. Svojci so pomemben del doživljajskega sveta starejših v domovih. Doživljajski prostor starejših v visoki starosti se namreč tudi brez nevarne bolezni oži premo sorazmerno s številom preživetih let in zdravstvenim stanjem stanovalcev. Mestni prebivalci smo običajno veseli "teritorialnega kapitala". Veseli smo, če so v naši bližini kinodvorana, gledališče, knjižnica, živilska trgovina, zdravnik, lekarna, univerza za tretje življenjsko obdobje, javni prevoz, dovolj zelenja, kolesarske poti itd. Večina prebivalcev domov pa teh oblik »teritorialnega kapitala« (antropološki koncept) ne more uporabljati in njihov doživljajski prostor se oži na prostore doma za starejše. Obzorja tam razširijo obiskovalci, javne prireditve in predvsem umetnost/kultura, če in kadar postane način življenja. V ljubljanskem Domu za starejše

Kolezija imajo dolgo tradicijo kulture. Že *slikarica Mara Kralj* je tam kot mentorica Slovenske UTŽO dolgo vodila študijski krožek slikarstva. Danes se v Domu vrstijo kulturne dejavnosti: ples, kultura telesa, stanovalci se učijo francosko, učijo se slikanja, spoznavajo umetnostno zgodovino, potekajo potopisna predavanja. Starejši pišejo svoje glasilo. V Dom prihajajo s svojimi dejavnostmi tudi mlajši rodovi. Dom za starejše Kolezija že dolgo in uspešno odpira vrata v sosesko in bogati "teritorialni kapital". (Vir: Irena Debeljak, študentka francoščine na UTŽO Ljubljana)

Saj bi še delala, a pri nas je to kulturno nesprejemljivo

Delodajalci, podjetja in ustanove navadno razmeroma slabo razumejo, kaj se dogaja v duši tistega, ki se upokojuje. Predupokojitvenih izobraževalnih programov imamo bore malo in takšno izobraževanje pri nas ni *pravica iz dela*, ki bi jo zagotovil delodajalec tistim, ki si predupokojitvenega izobraževanja želijo. Nedavno smo na Slovenski UTŽO osnovali projekt VISION za izobraževalce, ki naj bi, če bo sprejet, pomagal razumeti starejše delavce in njihovo vlogo ter medgeneracijske odnose v podjetjih. Pripravljamo tudi niz filmov, ki bodo ilustrirali prehod iz poklicnega obdobja v upokojitev. Oglejte si prvega med njimi, pogovor z mentorico Lidijo Bertonec v angleškem jeziku, tokrat v projektu SPIDW. <https://www.youtube.com/watch?v=M5yedtFAQqE&t=14s>

Nekaj se učijo, a le zato, da se lahko družijo. Stereotipi o pomenu izobraževanja starejših so zlahka padli na preizkusu

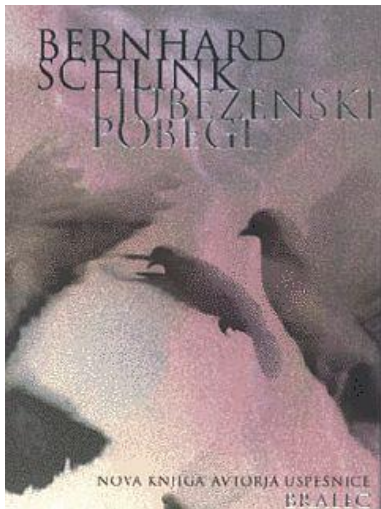
Ljubljana, maj 2020

V času epidemije se je izkazalo, da vsi potrebujemo družjenje, da je izobraževanje brez družjenja neučinkovito, kar velja za vse rodove. Tudi otroci so silno pogrešali svoje prijatelje in sošolce, učiteljico. Odrasli smo pogrešali delo skupaj z drugimi. Odkrili smo, da se potrebujemo. Organizirano učenje starejših in vseh drugih je socialno dejanje in zakaj bi bilo manjvredno, če sproža željo biti skupaj, pripadati, se učiti drug od drugega v predavalnici, pa tudi v prostem pogovoru ob kavi, če pomaga doživljati čustva. No, če je izobraževanje iz oči v oči bistvena potreba, pa je izobraževanje na daljavo zgolj nadomestek ali dopolnilo, kjer se morajo spremeniti metode in kjer je čustev malo.

Aplikacije so zgolj sredstvo. Iz pisma Filozofski fakulteti

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje uvaja izobraževanje na daljavo in se pravkar vključuje na daljavo v filmsko šolo v projektu SPIDW, kjer gre za pridobivanje vizualne pismenosti, snemanje filmov itd. Morda nekaj vtisov: odrasli učenci, še bolj pa starejši odrasli, smo raznovrstni, pa ne zgolj zaradi izkušenosti, življenjskega poteka itd., to vemo. Osebe z disleksijo, denimo, imajo velike težave pri zaznavanju oznak na zaslonu in predvsem z (delovnim) spominom – podobno tudi (digitalno) slabo izobraženi odrasli. V pomoč bi bile percepcijske strategije za učenje zmeraj novih aplikacij ... Linearno učenje v novih okoliščinah zgublja vrednost, programi bi morali vsebovati malo navodil, zato pa veliko spodbud za svobodnejše in bolj ustvarjalno razmišljanje, in manj določenega zaporedja korakov učenja. Programi izobraževanja za odrasle bodo še zmeraj imeli cilje, evalvacija pa ne bo smela sloneti predvsem na prepoznavanju in reprodukciji znanja, marveč na zmožnostih uporabe znanja in spretnosti. Učenje na daljavo je razmeroma samotna dejavnost ... in bolj slabo omogoča socialno učenje.

Prebrali smo

Ljubezenski pobezi je zbirka sedmih kratkih zgodb, ki raziskujejo prefinjene odtenke ljubezni (in drugih demonov) v moralnem blodnjaku povojne Nemčije. Pripovedi nas vpletajo v različna obdobja in kraje, od razpolovljenega Berlina pa do vrvečega New Yorka današnjega dne, bolj ali manj vse pa postavljajo v središče moške srednjih let, prežete z različnimi odtenki iste tesnobe in hrepenenja. Ozračje nelagodja in brezkompromisnega izpraševanja vesti, ki veje skozi roman Brallec, je tudi v Schlinkovi drugi knjigi, ki v nas obenem budi tudi fatalistični sum, da je vsako naše občutje, bodisi sreče ali obupa, pod težo okoliščin in zgodovinske resničnosti preklemano ničevo.

Napovedujemo, vabimo

Usposabljanje mentorjev in študentov za izobraževanje na daljavo

V septembru se bomo na UTŽO Ljubljana lotili temeljnega usposabljanja študentov in mentorjev za učenje na daljavo. Kaže dobro, kajti doslej smo prejeli že preko 200 prijav. Informacije: Urška Telban, tel. 01 433 20 90, od ponedeljka do petka, od 8.00 do 16.00.

Ponovno se bomo srečali v kinu - ob ogledu filmske predstave Izbrisana. Vabljeni!

Kdaj: v torek, 30. junija, ob 10. uri v kinu Komuna

Več: <http://www.utzo.si/srecamo-se-v-kinu-30062020/>

Širimo obzorja, združujemo ljudi

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Če besedilo ni oblikovano in slik ne vidite, pritisnite na Pogled ali View in nato HTML.

Spletne novice slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje ureja Dušana Findeisen.

Če novic ne želite več prejemati, to sporočite na naslov univerza3@siol.net